

มาฆบูชา

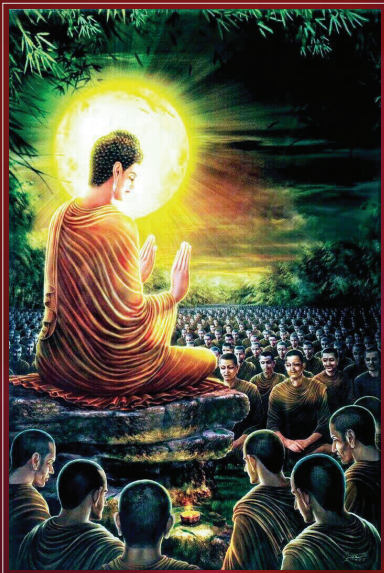
วันจาตุรงคสันนิบาต ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๓

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะวิทยาศาสตร์

งานสารสนเทศและ
ห้องสมุดสตางค์ มงคลสุข

"มาฆบูชา" ย่อมาจาก "มาฆปุรณมีบูชา" หมายถึง การบูชาในวันเพ็ญกลางเดือนมาฆะ ตามปฏิทินอินเดีย หรือเดือน ๓ ตามปฏิทินจันทรคติของไทย หากเป็นปีอธิกมาส คือมีเดือน ๘ สองหน เลื่อนไปทำในวันเพ็ญเดือน ๔ เป็นวันที่เกิดเหตุการณ์สำคัญคือเป็นวันที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์ ท่ามกลางที่ประชุมมหาสังขสันนิบาตครั้งใหญ่ในพระพุทธศาสนา

โอวาทปาติโมกข์

หลักคำสอนสำคัญของพระพุทธศาสนา หรือคำสอนอันเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนา ได้แก่ พระพุทธพจน์ ๓ คาถากึ่ง ที่พระพุทธเจ้าตรัสแก่พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ รูป ผู้ไปประชุมกันโดยมิได้นัดหมาย ณ พระเวฬุวนาราม ในวันเพ็ญเดือน ๓ พระพุทธเจ้าทรงแสดงโอวาทปาติโมกข์นี้แก่ที่ประชุมสงฆ์ตลอดมาเป็นเวลา ๒๐ พรรษา

สมุทฺธปาปสฺส อกรรมกุสลสุสฺสุมปภา สจฺจตฺตปริยทปนํเอตํ พุทฺธาน สาสนํ

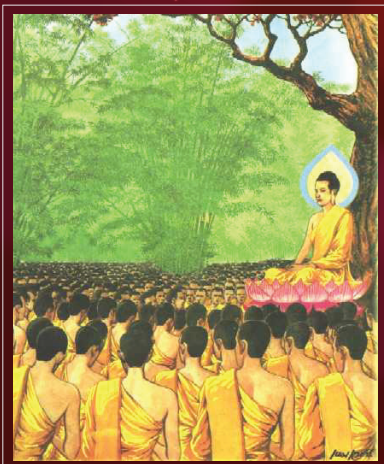
ขมฺมุตฺติ ปรมํ ตโป ตีติกฺขา นิพฺพานํ ปรมํ วกฺขมฺมุตฺติ พุทฺธา
น หิ ปพฺพชฺชิตฺตํ ปฺรฺมุมาตี สมฺโม โหตี ปรี วิหฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต

อนฺนุปวาโท อนฺนุปมาโต ปาติโมกฺขจ สํวโร มตฺตตฺตฺตฺตฺตฺตฺตฺต สยนาสนํ
อริจิตฺเตจ จ อายิตฺเตจ พุทฺธาน สาสนํ

จาตุรงคสันนิบาต

คำว่า "จาตุร" แปลว่า ๔ "องค์" แปลว่า ส่วน "สันนิบาต" แปลว่า ประชุม ฉะนั้น จาตุรงคสันนิบาต จึงหมายความว่า "การประชุมด้วยองค์ ๔" กล่าวคือ

๑. เป็นวันที่ พระสงฆ์สาวกของพระพุทธเจ้า จำนวน ๑,๒๕๐ รูป มาประชุมพร้อมกัน ณ เวฬุวัน เมืองราชคฤห์ แคว้นมคธ โดยมีได้นัดหมาย
๒. พระภิกษุสงฆ์เหล่านี้ล้วนเป็น "เอหิภิกขุอุปสัมปทา" คือเป็นผู้ที่ได้รับการอุปสมบทโดยตรงจากพระพุทธเจ้าทั้งสิ้น
๓. พระภิกษุสงฆ์ทุกองค์ที่ได้มาประชุมในครั้งนี้ ล้วนแต่เป็นผู้ได้บรรพชาพระอรหันต์แล้ว
๔. เป็นวันที่พระจันทร์เต็มดวงกำลังเสวยมาฆฤกษ์

ที่มา ๑) กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม. (๒๕๖๑). วันสำคัญของไทย. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการ
โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

๒) <http://www.dhammathai.org/day/maka.php>

<https://stang.sc.mahidol.ac.th>

StangMongkolsukLibrary

@StangLibrary

@StangLibrary